

Wymagania niezbędne do uzyskania poszczególnych śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych z geografii w klasach V – VIII szkoły podstawowej.

Program nauczania geografii w szkole podstawowej – Geografia bez tajemnic,
autorstwa Aleksandra Głowacza, realizowany przy pomocy podręcznika „Geografia bez tajemnic”.

KLASA VI

Na ocenę dopuszczającą uczeń potrafi:

- wskazać na mapie lub na globusie równik, południki 0° i 180° oraz półkule: południową, północną, wschodnią i zachodnią;
- podać symbole oznaczające kierunki geograficzne;
- wyjaśnić, do czego służą współrzędne geograficzne;
- wymienić rodzaje ciał niebieskich znajdujących się w Układzie Słonecznym;
- wymienić planety Układu Słonecznego w kolejności od znajdującej się najbliżej Słońca do tej, która jest położona najdalej;
- wyjaśnić, na czym polega ruch obrotowy Ziemi;
- wyjaśnić znaczenie terminu górowanie Słońca;
- określić czas trwania ruchu obrotowego;
- zademonstrować ruch obrotowy Ziemi przy użyciu modeli;
- wyjaśnić, na czym polega ruch obiegowy Ziemi;
- zademonstrować ruch obiegowy Ziemi przy użyciu modeli;
- wymienić daty rozpoczęcia astronomicznych pór roku;
- wskazać na globusie i mapie strefy oświetlenia Ziemi;
- określić położenie Europy na mapie świata;
- wymienić nazwy większych mórz, zatok, cieśnin i wysp Europy i wskazuje je na mapie;
- wskazać przebieg umownej granicy między Europą a Azją;
- wymienić elementy krajobrazu Islandii na podstawie fotografii;
- wymienić strefy klimatyczne w Europie na podstawie mapy klimatycznej;
- wskazać na mapie obszary w Europie o cechach klimatu morskiego i kontynentalnego;
- podać liczbę państw Europy;
- wskazać na mapie politycznej największe i najmniejsze państwa Europy;
- wymienić czynniki wpływające na rozmieszczenie ludności Europy;
- wyjaśnić znaczenie terminu gęstość zaludnienia;
- wskazać na mapie rozmieszczenia ludności obszary o dużej i małej gęstości zaludnienia;
- wymienić starzejące się kraje Europy;
- wskazać Paryż i Londyn na mapie Europy;
- wymienić zadania i funkcje rolnictwa;
- wyjaśnić znaczenie terminu plony;
- wymienić zadania i funkcje przemysłu;
- wymienić znane i cenione na świecie francuskie wyroby przemysłowe;
- podaje przykłady odnawialnych i nieodnawialnych źródeł energii na podstawie schematu;
- rozpoznać typy elektrowni na podstawie fotografii;
- wymienić walory przyrodnicze Europy Południowej na podstawie mapy ogólnie geograficznej;
- wymienić atrakcje turystyczne w wybranych krajach Europy Południowej na podstawie mapy tematycznej i fotografii;
- wymienić główne działy przetwórstwa przemysłowego w Niemczech na podstawie diagramu kołowego;
- wskazać na mapie Nadrenię Północną-Westfalię;
- wymienić walory przyrodnicze i kulturowe Czech i Słowacji;
- wymienić atrakcje turystyczne w Czechach i na Słowacji;
- wymienić walory przyrodnicze Litwy i Białorusi;

- przedstawić główne atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi;
- omówić położenie geograficzne Ukrainy na podstawie mapy ogólnie geograficznej;
- wymienić surowce mineralne Ukrainy na podstawie mapy gospodarczej;
- wskazać na mapie największe krainy geograficzne Rosji;
- wskazać na mapie sąsiadów Polski;
- wymienić przykłady współpracy Polski z sąsiednimi krajami.

Na ocenę dostateczną uczeń potrafi ponadto:

- wymienić cechy południków i równoleżników;
- podać wartości południków i równoleżników w miarach kątowych;
- wyjaśnić znaczenie terminów: długość geograficzna, szerokość geograficzna;
- wyjaśnić znaczenie terminów: rozciągłość południkowa, rozciągłość równoleżnikowa;
- wyjaśnić znaczenie terminów: gwiazda, planeta, planetoida, meteor, meteoryt, kometa;
- podać różnicę między gwiazdą a planetą;
- wymienić cechy ruchu obrotowego Ziemi;
- omówić występowanie dnia i nocy jako głównego następstwa ruchu obrotowego;
- podać cechy ruchu obiegowego Ziemi;
- wymienić strefy oświetlenia Ziemi i wskazuje ich granice na mapie lub globusie;
- omówić przebieg umownej granicy między Europą a Azją;
- wymienić czynniki decydujące o długości linii brzegowej Europy;
- wymienić największe krainy geograficzne Europy i wskazać je na mapie;
- opisać położenie geograficzne Islandii na podstawie mapy ogólnie geograficznej;
- wyjaśnić znaczenie terminów: wulkan, magma, erupcja, lava, bazalt;
- przedstawić kryterium wyróżniania stref klimatycznych;
- omówić cechy wybranych typów i odmian klimatu Europy na podstawie klimatogramów;
- wymienić i wskazać na mapie politycznej Europy państwa powstałe na przełomie lat 80. i 90. XX w.;
- omówić rozmieszczenie ludności w Europie na podstawie mapy rozmieszczenia ludności;
- przedstawić liczbę ludności Europy na tle liczby ludności pozostałych kontynentów na podstawie wykresów;
- wymienić przyczyny migracji ludności;
- wymienić kraje imigracyjne i kraje emigracyjne w Europie;
- wymienić cechy krajobrazu wielkomięjskiego;
- wymienić i wskazać na mapie największe miasta Europy i świata;
- porównać miasta Europy z miastami świata na podstawie wykresów;
- wymienić czynniki rozwoju przemysłu we Francji;
- podać przykłady działów nowoczesnego przemysłu we Francji;
- wymienić czynniki wpływające na strukturę produkcji energii w Europie;
- podać główne zalety i wady różnych typów elektrowni;
- omówić walory kulturowe Europy Południowej na podstawie fotografii;
- wymienić elementy infrastruktury turystycznej na podstawie fotografii oraz tekstów źródłowych;
- omówić znaczenie przemysłu w niemieckiej gospodarce;
- wymienić znane i cenione na świecie niemieckie wyroby przemysłowe;
- rozpoznać obiekty z Listy światowego dziedzictwa UNESCO w Czechach i na Słowacji na ilustracjach;
- przedstawić atrakcje turystyczne Litwy i Białorusi na podstawie mapy tematycznej i fotografii;
- wskazać na mapie obszary, nad którymi Ukraina utraciła kontrolę;
- podać nazwy euroregionów na podstawie mapy.

Na ocenę dobrą uczeń potrafi ponadto:

- odczytać szerokość geograficzną i długość geograficzną wybranych punktów na globusie i mapie;
- odszukać obiekty na mapie na podstawie podanych współrzędnych geograficznych;
- rozpoznać rodzaje ciał niebieskich przedstawionych na ilustracji;

- opisać dzienną wędrówkę Słońca po niebie, posługując się ilustracją lub planszą;
- omówić wędrówkę Słońca po niebie w różnych porach roku na podstawie ilustracji;
- omówić przebieg linii zmiany daty;
- przedstawić zmiany w oświetleniu Ziemi w pierwszych dniach astronomicznych pór roku na podstawie ilustracji;
- wymienić następstwa ruchu obiegowego Ziemi;
- wyjaśnić, na jakiej podstawie wyróżnia się strefy oświetlenia Ziemi;
- opisać ukształtowanie powierzchni Europy na podstawie mapy ogólnogeograficznej;
- opisać położenie Islandii względem płyt litosfery na podstawie mapy geologicznej;
- wymienić przykłady obszarów występowania trzęsień ziemi i wybuchów wulkanów na świecie na podstawie mapy geologicznej i mapy ogólnogeograficznej;
- omówić czynniki wpływające na zróżnicowanie klimatyczne Europy na podstawie map klimatycznych;
- podać różnice między strefami klimatycznymi, które znajdują się w Europie;
- scharakteryzować zmiany liczby ludności Europy;
- dokonać analizy struktury wieku i płci ludności na podstawie piramid wieku i płci ludności wybranych krajów Europy;
- przedstawić zalety i wady życia w wielkim mieście;
- omówić położenie i układ przestrzenny Londynu i Paryża na podstawie map;
- wyjaśnić, czym się charakteryzuje nowoczesny przemysł we Francji;
- omówić zmiany w wykorzystaniu źródeł energii w Europie w XX i XXI w. na podstawie wykresu;
- omówić znaczenie turystyki w krajach Europy Południowej na podstawie wykresów dotyczących liczby turystów i wpływów z turystyki;
- omówić przyczyny zmian zapoczątkowanych w przemyśle w Niemczech w latach 60. XX w.;
- dokonać analizy struktury zatrudnienia w przemyśle w Niemczech na podstawie diagramu kołowego;
- scharakteryzować środowisko przyrodnicze Czech i Słowacji na podstawie mapy ogólnogeograficznej;
- omówić środowisko przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej;
- podać czynniki wpływające na atrakcyjność turystyczną Litwy i Białorusi;
- podać przyczyny zmniejszania się liczby ludności Ukrainy na podstawie wykresu i schematu;
- omówić cechy środowiska przyrodniczego Rosji na podstawie mapy ogólnogeograficznej;
- scharakteryzować relacje Polski z Rosją na podstawie dodatkowych źródeł.

Na ocenę bardzo dobrą uczeń potrafi ponadto:

- określić położenie matematyczno-geograficzne punktów i obszarów na mapie świata i mapie Europy;
- wyznaczyć współrzędne geograficzne na podstawie mapy drogowej;
- obliczyć rozciągłość południkową i rozciągłość równoleżnikową wybranych obszarów na Ziemi;
- wyznaczyć współrzędne geograficzne punktu, w którym się znajduje, za pomocą aplikacji obsługującej mapy w smartfonie lub komputerze;
- opisać budowę Układu Słonecznego;
- wyjaśnić zależność między kątem padania promieni słonecznych a długością cienia gnomonu lub drzewa na podstawie ilustracji;
- określić różnicę między czasem strefowym a czasem słonecznym na kuli ziemskiej;
- wyjaśnić przyczyny występowania dnia polarnego i nocy polarnej;
- scharakteryzować strefy oświetlenia Ziemi z uwzględnieniem kąta padania promieni słonecznych; czasu trwania dnia i nocy oraz występowania pór roku;
- porównać ukształtowanie powierzchni wschodniej i zachodniej oraz północnej i południowej części Europy;
- wyjaśnić przyczyny występowania gejzerów na Islandii;
- omówić strefy klimatyczne w Europie i charakterystyczną dla nich roślinność na podstawie klimatogramów i fotografii;
- omówić wpływ prądów morskich na temperaturę powietrza w Europie;
- omówić wpływ ukształtowania powierzchni na klimat Europy;

- porównać piramidy wieku i płci społeczeństw: młodego i starzejącego się;
- przedstawić korzyści i zagrożenia związane z migracjami ludności;
- porównać Paryż i Londyn pod względem ich znaczenia na świecie;
- wyjaśnić znaczenie nowoczesnych usług we Francji na podstawie diagramów przedstawiających strukturę zatrudnienia według sektorów oraz strukturę wytwarzania PKB we Francji;
- scharakteryzować usługi turystyczne i transportowe we Francji;
- przedstawić zalety i wady elektrowni jądrowych;
- omówić skutki wykorzystania różnych źródeł energii dla środowiska geograficznego;
- omówić wpływ rozwoju turystyki na infrastrukturę turystyczną oraz strukturę zatrudnienia w krajach Europy Południowej;
- przedstawić główne kierunki zmian przemysłu w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy i fotografii;
- scharakteryzować nowoczesne przetwórstwo przemysłowe w Nadrenii Północnej-Westfalii na podstawie mapy;
- porównać cechy środowiska przyrodniczego Czech i Słowacji;
- opisać przykłady atrakcji turystycznych Czech i Słowacji na podstawie fotografii;
- porównać walory przyrodnicze Litwy i Białorusi na podstawie mapy ogólnogeograficznej i fotografii;
- podać przyczyny konfliktów na Ukrainie;
- opisać stosunki Polski z sąsiadami na podstawie dodatkowych źródeł.

Na ocenę celującą uczeń potrafi ponadto:

- wyznaczyć w terenie współrzędne geograficzne dowolnych punktów za pomocą mapy i odbiornika GPS;,
- wyjaśnić związek między ruchem obrotowym Ziemi a takimi zjawiskami jak pozorna wędrówka Słońca po niebie, górowanie Słońca, występowanie dnia i nocy, dobowy rytm życia człowieka i przyrody, występowanie stref czasowych;
- określić czas strefowy na podstawie mapy stref czasowych;
- wykazać związek między położeniem geograficznym obszaru a wysokością górowania Słońca;
- wykazać związek między ruchem obiegowym Ziemi a strefami jej oświetlenia oraz strefowym zróżnicowaniem klimatów i krajobrazów na Ziemi;
- wyjaśnić wpływ działalności lądolodu na ukształtowanie północnej części Europy na podstawie mapy i dodatkowych źródeł informacji;
- wyjaśnić wpływ położenia na granicy płyt litosfery na występowanie wulkanów i trzęsień ziemi na Islandii;
- wyjaśnić, dlaczego w Europie na tej samej szerokości geograficznej występują różne typy i odmiany klimatu;
- podać zależności między strefami oświetlenia Ziemi a strefami klimatycznymi na podstawie ilustracji oraz map klimatycznych;
- przedstawić rolę Unii Europejskiej w przemianach społecznych i gospodarczych Europy;
- dokonać analizy przyczyn i skutków starzenia się społeczeństw Europy; opisać działania, które można podjąć, aby zmniejszyć tempo starzenia się społeczeństwa Europy;
- omówić przyczyny nielegalnej imigracji do Europy;
- ocenić skutki migracji ludności między państwami Europy oraz imigracji ludności z innych kontynentów;
- ocenić rolę i funkcje Paryża i Londynu jako wielkich metropolii;
- omówić rolę i znaczenie nowoczesnego przemysłu i usług we Francji;
- dokonać analizy wpływu warunków środowiska przyrodniczego w wybranych krajach Europy na wykorzystanie różnych źródeł energii;
- omówić wpływ sektora kreatywnego na gospodarkę Nadrenii Północnej-Westfalii;
- udowodnić, że Niemcy są światową potęgą gospodarczą na podstawie danych statystycznych oraz map gospodarczych;
- udowodnić, że Czechy i Słowacja to kraje atrakcyjne pod względem turystycznym;
- dokonać analizy konsekwencji gospodarczych konfliktów na Ukrainie;
- scharakteryzować atrakcje turystyczne Ukrainy na podstawie dodatkowych źródeł oraz fotografii;

- uzasadnić potrzebę utrzymywania dobrych relacji z sąsiadami Polski;
- przygotować pracę (np. album, plakat, prezentację multimedialną) na temat inicjatyw zrealizowanych w najbliższym euroregionie na podstawie dodatkowych źródeł informacji.

DLA UCZNIÓW POSIADAJĄCYCH OPINIĘ LUB ORZECZENIE PORADNI PSYCHOLOGICZNO -
PEDAGOGICZNEJ WYMAGANIA EDUKACYJNE
SĄ DOSTOSOWANE DO ICH POZIOMU UMIEJĘTNOŚCI I MOŻLIWOŚCI.

ZASADY OCENIANIA OSIĄGNIĘĆ EDUKACYJNYCH Z GEOGRAFII

Na geografii ocenie podlega: sprawdzian, kartkówka, odpowiedź ustna, praca w grupie, prezentacje, odczytywanie informacji na mapach, wykresach i diagramach, prace artystyczne, prace konkursowe, samodzielna praca na lekcji, aktywność pozalekcyjna.

1. Formy bieżącego sprawdzania postępów ucznia.

Sprawdzian:

- jest obowiązkowy, trwa 30-45 min, obejmuje jeden dział lub połowę obszernego działu,
- jest zapowiedziany co najmniej tydzień przed terminem pisania, wpisany do dziennika elektronicznego z tygodniowym wyprzedzeniem,
- w miarę możliwości poprzedzony lekcją powtórzeniową, na której nauczyciel informuje uczniów o narzędziach sprawdzających,
- sprawdzian może być poprawiony przez ucznia, który otrzymał ocenę niedostateczną lub niższą od zadowalającej ucznia, poprawa odbywa się w terminie ustalonym z nauczycielem,
- jeżeli z przyczyn zdrowotnych lub losowych uczeń nie może napisać pracy klasowej z całą klasą, to powinien to uczynić w najbliższym terminie ustalonym z nauczycielem.,

Ocena za pracę pisemną (sprawdzian, kartkówka) wystawiana jest na podstawie liczby zdobytych punktów.

Kartkówka:

- trwa do 20 min.
- może być zapowiedziana lub niezapowiedziana,
- zagadnienia obejmują do trzech ostatnich tematów,

Odpowiedź ustna:

- bez zapowiedzi,
- przy wystawieniu oceny za odpowiedź ustną uczeń otrzymuje informację zwrotną od nauczyciela.

W innej formie:

- prace badawcze, np.: prowadzenie doświadczeń, wykonywanie modeli
- prace dodatkowe, np.: wykonywanie plakatów, planszy, pomocy dydaktycznych,

2. Usprawiedliwienia:

Uczeń może zgłosić nieprzygotowanie (np) do lekcji 1 raz w ciągu półrocza

3. Wystawienie oceny śródrocznej i rocznej.

Przy ustalaniu śródrocznych i rocznych ocen klasyfikacyjnych brane będą pod uwagę wszystkie stopnie, jakie otrzymał uczeń w danym okresie.

Uczeń może się starać o ocenę wyższą niż proponowana na koniec roku szkolnego zgodnie z zasadami wyznaczonymi w statucie szkoły. Aby uzyskać ocenę roczną o stopień wyższą niż przewidywana z geografii, uczeń pisze test obejmujący zagadnienia z każdego działu omawianego w pierwszym i drugim okresie i otrzymać ocenę wyższą od proponowanej. Poziom zadań zamieszczonych w teście odpowiada stopniem trudności odpowiednim do oceny, o którą ubiega się uczeń.